

TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS
2005 m. spalio 20 d.*

Byloje C-247/04

dėl *College van Beroep voor het bedrijfsleven* (Nyderlandai) 2004 m. gegužės 28 d. Sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2004 m. birželio 11 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Transport Maatschappij Traffic BV

prieš

Staatssecretaris van Economische Zaken

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas C. W. A. Timmermans, teisėjai J. Makarczyk (pranešėjas), C. Gulmann, R. Schintgen ir J. Klučka,

* Proceso kalba: olandų.

generalinė advokatė C. Stix-Hackl,
posėdžio sekretorė L. Hewlett, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2005 m. balandžio 6 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Transport Maatschappij Traffic BV*, atstovaujamos *advocaten* A. Wolkers ir E. H. Mennes,
- Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos H. G. Sevenster ir C. M. Wissels,
- Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos X. Lewis, padedamo *advocaat* F. Tuytschaever,

išklausęs 2005 m. gegužės 10 d. posėdyje pateiktą generalinės advokatės išvadą,

priima šį

Sprendimą

Šiuo prašymu priimti prejudicinį sprendimą prašoma išaiškinti 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą (OL L 302, p. 1, toliau – BMK), 236 straipsnio 1 dalies pirmąją pastraipą.

- 2 Šis prašymas buvo pateiktas nagrinėjant bylą tarp *Transport Maatschappij Traffic BV* (toliau – *Traffic*) ir *Staatssecretaris van Economische Zaken* (Ekonomikos reikalų valstybės sekretorius, toliau – valstybės sekretorius) ir yra susijęs su valstybės sekretoriaus atsisakymu patenkinti prašymą gražinti *Traffic* sumokėtą antidempingo muitą.

Teisinis pagrindas

- 3 BMK 4 straipsnyje pateikiamos šios sąvokos:

„<...>

- 9) „Skola muitinei“ – asmens prievolė sumokėti pagal galiojančias Bendrijos nuostatas atitinkamoms prekėms taikomų importo muitų (importo skola muitinei) arba eksporto muitų (eksporto skola muitinei) sumą.

<...>

- 23) „Galiojančios nuostatos“ – Bendrijos arba nacionalinės nuostatos.

<...>“

4 BMK II antraštinėje dalyje „Veiksniai, kuriais remiantis taikomi importo arba eksporto muitai bei kitos priemonės, taikytinos vykdant prekybą prekėmis“ esančio 20 straipsnio 1 dalis numato:

„1. Skolos muitinei atsiradimo atveju teisiškai privalomi sumokėti muitai apskaičiuojami remiantis Europos Bendrijų muitų tarifu.“

5 BMK VII antraštinės dalies 2 skyrių sudaro nuostatos, reglamentuojančios skolos muitinei atsiradimą. Šios nuostatos, be kita ko, nustato skolos muitinei atsiradimą lemiančius veiksnius, skolos atsiradimo laiką ir vietą.

6 Siekiant tos pačios antraštinės dalies 3 skyriaus, susijusio su skolą muitinei sudarančios pinigų sumos išieškojimu, tikslų, BMK 221 straipsnis nustato:

„1. Įtraukus maito sumą į apskaitą, apie ją taikant atitinkamas procedūras turi būti pranešama skolininkui.“

<...>

3. Pranešimas skolininkui nebegali būti pateikiamas pasibaigus trejų metų laikotarpiui nuo skolos muitinei atsiradimo dienos. <...>“

7 BMK VII antraštinės dalies 4 skyrių sudaro nuostatos, susijusios su skolos muitinei išnykimu.

8 Šio kodekso VII antraštinės dalies 5 skyriuje „Muito grąžinimas ir atsisakymas jį išieškoti“ esančio 236 straipsnio 1 dalies pirmoji pastraipa nustato:

„Importo arba eksporto muitai grąžinami nustačius, kad tada, kai jie buvo sumokėti, tokių muitų suma nebuvo teisiškai privaloma sumokėti arba kad ši suma buvo įtraukta į apskaitą nesivadovaujant 220 straipsnio 2 dalimi.“

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

9 1997 m. gruodžio 18 d. Mokėjimo reikalavimu *Roosendaal* apskrities muitinės mokesčių įstaigos inspektorius (toliau – inspektorius) pranešė *Traffic* apie 62 045,20 Olandijos guldenų (NLG) (28 154,88 EUR) antidempingo muitą.

10 Sumokėjusi šią sumą, *Traffic* 1998 m. vasario 19 d. pareiškė protestą dėl mokėjimo reikalavimo.

11 1998 m. gegužės 18 d. *Traffic*, pirma, atsiėmė šį protestą ir, antra, remdamasi BMK 236 straipsniu, paprašė inspektoriaus grąžinti sumokėtą antidempingo muitą tuo pagrindu, kad jis nebuvo teisiškai privalomas sumokėti. *Traffic*, be kita ko, tvirtino, kad inspektorius nebuvo kompetentingas paskirti tokį muitą. Atmetus šį prašymą,

Traffic valstybės sekretoriui pareiškė protestą, kurį pastarasis atmetė 2000 m. spalio 9 d. Sprendimu. Tada *Traffic* pareiškė ieškinį dėl šio sprendimo *College van Beroep voor het bedrijfsleven*.

- 12 2002 m. vasario 13 d. šis teismas panaikino valstybės sekretoriaus sprendimą tuo pagrindu, kad valstybės sekretorius, taikydamas BMK 236 straipsnį, nepasisakė dėl to, ar minėta muito suma tada, kai ji buvo sumokėta, nebuvo „teisiškai privaloma sumokėti“ arba ar ji buvo įtraukta į apskaitą nesivadovaujant BMK 220 straipsnio 2 dalimi.
- 13 2002 m. lapkričio 19 d. valstybės sekretorius priėmė sprendimą, kuriuo dar kartą atmetė *Traffic* pateiktą prašymą dėl grąžinimo.
- 14 Tada *Traffic* pareiškė ieškinį dėl minėto sprendimo panaikinimo *College van Beroep voor het bedrijfsleven*. Ji, be kita ko, tvirtino, kad muito suma yra privaloma sumokėti pagal BMK 236 straipsnį, tik jei apie ją buvo pranešta skolininkui taikant atitinkamas procedūras pagal šio kodekso 221 straipsnį. Tačiau taip nėra tuo atveju, kai apie muito sumą pranešė nekompetentinga institucija.
- 15 *College van Beroep voor het bedrijfsleven* prašyme priimti prejudicinį sprendimą primena, kad BMK VII antraštinės dalies 5 skyriuje išvardijami tam tikri pagrindai, dėl kurių gali būti grąžinami eksporto arba importo muitai arba atsisakoma juos išieškoti. Todėl jis klausia, ar tai, kad administracinė institucija pagal nacionalinę teisę neturi kompetencijos, gali būti vienu iš šių pagrindų ir ypač – ar dėl tokio kompetencijos neturėjimo galima padaryti išvadą, kad muito suma, tada, kai ji buvo sumokėta, nebuvo „teisiškai privaloma sumokėti“ BMK 236 straipsnio prasme.

- 16 Šiuo požiūriu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pabrėžia, kad pagal Nyderlandų viešąją teisę *Traffic* išsiųstas 1997 m. gruodžio 18 d. Mokėjimo reikalavimas yra sprendžiamojo pobūdžio, dėl kurio atsiranda pareiga sumokėti. Tuo remiantis dėl šio mokėjimo reikalavimo per Nyderlandų teisės nustatytą šešių savaičių terminą nuo pranešimo suinteresuotajam asmeniui dienos galėjo būti pareikštas protestas.
- 17 *College van Beroep voor het bedrijfsleven* taip pat pažymi, kad 1997 m. gruodžio 18 d. inspektorius nebuvo kompetentingas išsiųsti tokį mokėjimo reikalavimą ir kad ši kompetencija jam buvo suteikta tik 1998 m. sausio 1 dieną.
- 18 Tačiau prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad, nors šiuo kompetencijos neturėjimu buvo galima naudingai remtis pagrindžiant protestą ar ieškinį dėl mokėjimo reikalavimo, toks pats kompetencijos nebuvimas negali būti prašymo dėl eksporto arba importo muitų grąžinimo ar atsisakymo juos išieškoti pagrindu.
- 19 Šiomis sąlygoms *College van Beroep voor het bedrijfsleven* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar (BMK) 236 straipsnyje vartojamą sąvoką „teisiškai privaloma sumokėti“ reikia aiškinti tik kaip pateikiančią nuorodą į klausimą, ar sąlygos skolai muitinei atsirasti, kaip numatyta (BMK) VII antraštinės dalies 2 skyriuje, yra įvykdytos, ar kaip reiškiančią, kad suma yra teisiškai privaloma sumokėti tik tuomet, jei negali būti

nurodytas joks pagrindas, taip pat ir pagal galiojančias nacionalines nuostatas, (BMK) 4 straipsnio 23 punkto prasme ginčyti būdą, kuriuo buvo pranešta apie tai, kad turi būti sumokėti muitai?“

Dėl prejudicinio klausimo

- 20 Siekiant atsakyti į pateiktą klausimą reikia nustatyti, ar fakto, jog apie nagrinėjamą maito sumą nebuvo pranešta pagal BMK 221 straipsnio 1 dalies reikalavimus, pasekmė gali būti tai, kad minėta suma, tada, kai ji buvo sumokėta, nebuvo teisiškai privaloma sumokėti pagal BMK 236 straipsnį.
- 21 Šiuo požiūriu reikia priminti, kad BMK 236 straipsnio 1 dalies pirmoji pastraipa numato, jog importo arba eksporto muitai grąžinami, be kita ko, įrodžius, kad „tada, kai jie buvo sumokėti, tokių muitų suma nebuvo teisiškai privaloma sumokėti“.
- 22 Nyderlandų vyriausybė ir Europos Bendrijų Komisija teisingai pastebėjo savo rašytinėse ir žodinėse pastabose, kad BMK II antraštinėje dalyje esančio 20 straipsnio 1 dalis nustato, kad „skolos muitinei atsiradimo atveju teisiškai privalomi sumokėti muitai apskaičiuojami remiantis Europos Bendrijų muitų tarifu“. Be to, su skolos muitinei atsiradimu susijusios taisyklės numatytos BMK VII antraštinės dalies 2 skyriuje. Konkrečiai kalbant, pagal BMK 201 straipsnio 1 dalies a punktą importo skola muitinei atsiranda išleidžiant į laisvą apyvartą importo muitais apmokestinamas prekes.

- 23 Dėl Europos Bendrijų muitų tarifo (toliau – bendrasis muitų tarifas) taikymo pakanka konstatuoti, kad šioje byloje nagrinėjamas muitas, t. y. antidempingo muitas, pagal BMK 20 straipsnio 3 dalies g punktą priklauso minėtam muitų tarifui kaip „kitos tarifų priemonės, nustatytos kitų Bendrijos teisės aktų“.
- 24 Kalbant apie skolą muitinei, reikia priminti, jog ji pagal BMK 4 straipsnio 9 punktą suprantama kaip „asmens prievolė sumokėti pagal galiojančias Bendrijos nuostatas atitinkamoms prekėms taikomų importo muitų <...> arba eksporto muitų <...> sumą“.
- 25 Skolą muitinei sudarančios pinigų sumos išieškojimui taikomos skirtingos BMK VII antraštinės dalies 3 skyriaus nuostatos, be kita ko, numatančios pareigą pranešti apie šią skolą sudarančią pinigų sumą prieš pradėdant ją išieškoti.
- 26 Iš šių nuostatų ir iš Bendrijos teisės aktų leidėjo padaryto pačios skolos muitinei egzistavimo bei jos išieškojimo atskyrimo išplaukia, kad skola muitinei atsiranda anksčiau negu pranešama apie ją sudarančią pinigų sumą, ir todėl ši skola nėra automatiškai susijusi su šiuo pranešimu. Todėl pastarasis, kaip pastebėjo generalinė advokatė savo išvados 31 punkte, negali turėti įtakos skolos muitinei egzistavimui.
- 27 Be to, reikia pridurti, kad priešingas *Traffic* palaikomas aiškinimas, jog pagal BMK muitas būtų „teisiškai privalomas sumokėti“ tik tuomet, jei apie jį būtų buvę tinkamai pranešta skolininkui, nulemtų tai, kad BMK 236 straipsnio taikymas priklausytų nuo skirtingose valstybėse narėse taikytinos nacionalinės teisės ir todėl galėtų sukelti abejonių dėl vienodo BMK taikymo.

28 Todėl konstatuotina, kad, jeigu tai, jog valstybės narės muitinės įstaigų nesilaiko BMK 221 straipsnio 1 dalies, gali sukelti kliūtis teisiškai privalomos sumokėti maito sumos išieškojimui arba delpinigių gavimui, yra tiesa, iš to išplaukia tik tai, kad toks nepaisymas neturi reikšmės šio maito egzistavimui.

29 Atsižvelgiant į visus šiuos svarstymus, į pateiktą prejudicinį klausimą reikia atsakyti taip, kad pagal BMK 236 straipsnio 1 dalies pirmąją pastraipą importo arba eksporto maitai yra teisiškai privalomi sumokėti, kai, esant šio kodekso VII antraštinės dalies 2 skyriuje nustatytoms sąlygoms, atsiranda skola muitinei ir kai šių maitų suma galėjo būti apskaičiuota taikant bendrąjį maitų tarifą, remiantis minėto kodekso II antraštinės dalies nuostatomis.

Importo arba eksporto maitų suma išlieka teisiškai privaloma sumokėti BMK 236 straipsnio 1 dalies pirmosios pastraipos prasme, net jei apie šią sumą nebuvo pranešta skolininkui, vadovaujantis to paties kodekso 221 straipsnio 1 dalimi.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

30 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateikusiai teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti pastarasis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias pateikė minėtos bylos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

Pagal 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, 236 straipsnio 1 dalies pirmąją pastraipą importo arba eksporto muitai yra teisiškai privalomi sumokėti, kai, esant šio kodekso VII antraštinės dalies 2 skyriuje nustatytoms sąlygoms, atsiranda skola muitinei ir kai šio muto suma galėjo būti apskaičiuota taikant Europos Bendrijų muitų tarifą, remiantis šio reglamento II antraštinės dalies nuostatomis.

Importo arba eksporto muitų suma išlieka privaloma sumokėti Reglamento Nr. 2913/92 236 straipsnio 1 dalies pirmosios pastraipos prasme, net jei apie šią sumą nebuvo pranešta skolininkui, vadovaujantis šio reglamento 221 straipsnio 1 dalimi.

Parašai.